

Karta przedmiotu

Nazwa: Substancje chemiczne dozwolone i niedozwolone w sporcie		Kod:	ECTS: 1
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot: Wydział Chemii			
Kierunek: Dietetyka			
Poziom PRK: 7/7			
Poziom: studia drugiego stopnia			
Profil: praktyczny			
Forma: studia stacjonarne			
Semestr: II			
Koordynator przedmiotu: dr hab. Izabela Jasicka-Misiak, prof. UO			
Prowadzący przedmiot: dr hab. Izabela Jasicka-Misiak, prof. UO			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin:			Nakład pracy studenta:
A. Formy zajęć	wykład	ćwiczenia	konwersatorium
B. Tryb realizacji	w sali dydaktycznej		
C. Liczba godzin	0	0	15
D. Sposób zaliczenia			ZO
A. Godziny kontaktowe: 15h/ 0,6 ECTS Udział w zajęciach: 15h		B. Praca własna studenta: 10h/ 0,4 ECTS Przygotowanie do zajęć: 2h Przygotowanie do zaliczenia: 3h Udział w konsultacjach: 5h	
Język wykładowy: język polski		Rodzaj przedmiotu: przedmiot do wyboru	
Wymagania wstępne: Chemia ogólna i żywności (studia I stopnia)		Metody i kryteria oceniania:	
Metody dydaktyczne: M1 Wykład konwersatoryjny M2 Prezentacja multimedialna M3 Dyskusja		A. Formy zaliczenia (weryfikacja efektów uczenia się) Praca zaliczeniowa (efekty 1,2); Zadania cząstkowe (efekty 3,4). B. Podstawowe kryteria ustalenia oceny Ocenę końcową ustala się na podstawie procentowej liczby uzyskanych punktów. Oceny: dostateczny (3,0); dostateczny plus (3,5); dobry (4,0); dobry plus (4,5); bardzo dobry (5,0) otrzymują ci studenci, którzy uzyskali odpowiednio co najmniej 50, 63, 70, 80, 91% sumarycznej liczby punktów.	
Skrócony opis: W trakcie zajęć konwersatoryjnych studenci zostaną zapoznani z substancjami dozwolonymi i substancjami niedozwolonymi, stanowiącymi środki dopingujące w sporcie.			
Opis: Zajęcia zostaną poświęcone zagadnieniom związanym z dopingiem w sporcie. Szczegółowo omówione zostaną aspekty chemiczne, w tym charakterystyka substancji zabronionych w sporcie, mechanizmy działania, a także ich wielowymiarowych skutki zdrowotne. Zaprezentowane zostaną również substancje dozwolone w sporcie, aspekty dotyczące rynku produktów spożywczych i wspomagania żywieniowego sportowców.			
Zakres tematów:			
1. Antydopingowe regulacje prawne (WADA).			
2. Podział substancji i metod zabronionych w sporcie – lista zakazanych substancji i metod.			

3. Substancje zabronione w czasie uprawiania aktywności sportowej (S0-S5): substancje niezatwierdzone, środki anaboliczne, hormony peptydowe, czynniki wzrostu, substancje pokrewne oraz mimetyki, β -2 agoniści, modulatory hormonów i metabolizmu, diuretyki i inne środki maskujące.
4. Substancje i metody zabronione w trakcie trwania zawodów sportowych(S6-S9): stymulanty, narkotyki, kanabinoidy, glikokortykoidy.
5. Substancje zabronione w określonych dyscyplinach sportu (alkohol, β -blokery).
6. Substancje przeznaczone wyłącznie do celów terapeutycznych TUE (Therapeutic Use Exemptions).
7. Metody zabronione w sporcie: manipulacje krwią i składnikami krwi, manipulacje fizyczne i chemiczne, doping genetyczny.
8. Substancje dozwolone w sporcie: białko, hydrolizaty białkowe i aminokwasy.
9. Substancje dozwolone w sporcie: węglowodany, tłuszcze, wodorowęglan sodu.
10. Substancje dozwolone w sporcie: witaminy, składniki mineralne, antyoksydanty, kreatyna, lecytyna, karnityna, tauryna, kofeina, chondroprotektory).

Literatura:

B. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć

A1. Lista Substancji i Metod Zabronionych 2021. www.antydoping.pl/lista-substancji-zabronionych

A2. Andrzej Pokrywka, Magdalena Bujalska-Zadrozny, Artur Mamcarz, Doping w sporcie, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020

Efekty uczenia się (z odniesieniem do efektów kierunkowych):

Wiedza: student zna i rozumie

1. (K_W07_WG) Podział substancji i metod zabronionych w sporcie

Umiejętności: student potrafi

2. (K_U11_UW) dokonać podziału i wymienić substancje i metody zabronione w sporcie
3. (K_U10_UW) ocenić wpływu działania substancji dozwolonych i niedozwolonych na organizm człowieka

Kompetencje społeczne: student jest gotów do

4. (K_K03_UO) Troski o bezpieczeństwo własne, otoczenia i współpracowników(P7S_UO)